

.....⁹..... napirendi pont

Szám: 01/28-2 /2017

Megtárgyalja: Területfejlesztési Bizottság
Melléklet: GyMS beszámoló-részanyag

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés elnökének

tájékoztatója

a Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz kapcsolódó megyei feladatokról

Tisztelt Közgyűlés!

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat 8. pontja szerint:

„az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy kísérelje figyelemmel a koncepcióban meghatározott célok és prioritások megvalósulásának folyamatát és háromévente adjon tájékoztatást megvalósításáról és szükség esetén kezdeményezze felülvizsgálatát.”

A véleményezendő OFTK teljes dokumentum a regionalispolitika.kormany.hu/nemzeti-fejlesztes-2030-orszagos-fejlesztési-es-területfejlesztési-konceptio linken elérhető.

A Kormány által az Országgyűlésnek benyújtott beszámoló, mely a 2014-2016 évekre vonatkozik 2017-ben esedékes. Az OFTK céljainak és prioritásainak érvényesítése és teljesülése az ágazati szakpolitikák, a fejlesztéspolitikai dokumentumok és végrehajtás, illetve területi szinteken kerül vizsgálat alá. A megyei önkormányzat, mint a fejlesztéspolitika területi szereplője véleményét és módosítási javaslatait megfogalmazva részt vesz a felülvizsgálati dokumentum összeállításában. A megyei területfejlesztési tervezések során is, így a jelenlegi feladatot is a Megyei Jogú Városokkal partnerségében végezzük.

A Nemzetgazdasági Minisztérium részéről 2016. december 7-én az OFTK megvalósulását vizsgáló munkacsoport munkaindító megbeszélésén tájékoztatást kaptak a résztvevők a feladatról és a határidőkről.

A legfontosabb feladatokat, határidőket:

- OFTK célok megvalósításáról szóló beszámolóhoz részanyagok küldése: 2017. január 31.
- A felülvizsgálati dokumentumhoz módosítási javaslatok megküldése: 2017. február 28.
- Munkacsoport egyeztetések 2017. január-március
- OGY Dokumentum összeállítása: 2017. április 30.
- Egyeztetés, benyújtás: 2017. június 30.

2017. januárjában a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat lehetőséget adott a településeknek, köztük a MJV-nek, hogy az ide vonatkozó elképzeléseikről/véleményükről tájékoztassanak. Az érdemi vélemények feldolgozásával és a Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály iránymutatásai alapján a megye elkészítette a beszámolóhoz szükséges részanyagot és a megadott határidőre megküldte (melléklet) a dokumentumot. A részanyag véglegesítése, valamint az OFTK-ban megjelenő megyénkre vonatkozó, mindössze 1 oldalas pozicionálás és fejlesztési lehetőségek esetleges módosítását a későbbiekben végezzük el.

Tisztelt Közgyűlés!

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat

A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Közgyűlése

- egyetért OFTK célok megvalósításáról szóló beszámolóhoz készített Győr-Moson-Sopron megyei részanyaggal;
- megbízza a közgyűlés elnökét, hogy a Nemzetgazdasági Minisztérium által meghatározott, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióval összefüggő feladatokat ellássa.

Határidő: 2017. február 17.

Felelős: Németh Zoltán, a közgyűlés elnöke

Győr, 2017. január 31.

Németh Zoltán
a megyei közgyűlés elnöke

Törvényességi szempontból vizsgálta:

megyei c. főjegyző

Önkormányzati és Jogi Iroda munkatársa

Az előterjesztést készítette:

Területfejlesztési és Területrendezési Iroda

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés: Vizsgálati szempontok	2
1.1. Konkrét hivatkozás.....	3
1.2. Releváns tervek	5
1.3. OFTK-ból nem levezethető helyi területfejlesztési döntések.....	6
2. Beszámoló az OFTK területi célok saját intézkedési körben történt megvalósulásáról	6
2.1. Általános területpolitikai elképzelések.....	7
2.1.1. OFTK 3.1.2 fejezete	7
2.1.2. OFTK 3.1.8 fejezete	8
2.1.3. OFTK 3.1.9 fejezete (térszerkezeti és térhasználati elvek)	9
2.2. Az OFTK Győr-Moson-Sopron megyére vonatkozó fejlesztési elképzelései (4. fejezet)	10
2.3. Az OFTK térségtípusai.....	11
3. Megye területfejlesztési tevékenységhez kapcsolódó (saját hatáskörű) döntések:	11
4. A térségre vonatkozó OFTK fejezet/pont/bekezdés aktualizálása, szövegszerű javaslatok a módosításra, kiegészítésre	13
5. Összefoglalva	15

Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat tájékoztató beszámolója és javaslatai

Intézmény megnevezése: Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat

Vizsgált időszak: 2014. január 1.- 2016. december 31.

1. Bevezetés: Vizsgálati szempontok

A tervezés során az alábbi fejlesztési elveket érvényesítettük

A tervezés során figyelembe vettük az Európai Unió kohéziós politikájának 11 tematikus célját.

A megyei területfejlesztés alapelvei megegyeznek az Európai Unió által kidolgozott kohéziós politika iránymutatásaival, így a szubszidiaritás, az addicionálás és a partnerség követelményeivel. A területfejlesztésben erőteljesebben érvényesül a nyitottság, a különféle szereplőkkel, így az állam, az önkormányzatok, a gazdasági szereplők, azok érdekképviselői, a vállalkozások és a civil szervezetek együttműködése a horizontális igények megvalósításával. Hasonlóan döntő éppen a megye sajátos jellege miatt a fejlesztés nyitottsága és az együttműködés kezdeményezései. A horizontalitás magával hozza, hogy részben területi szintek és szektorális viszonylatok is kapcsolódjanak egymással, de ezeknek a kooperációknak nem csak a megyén belül kell megvalósulnia, hanem a megyével határos térségekkel is. Kiemelten kezelendő az országhatáron átnyúló kapcsolatok erősítése, azok szervezettebb integrálása a megyei területfejlesztésbe, megteremtve a programok harmonizációját, az azok közötti átjárhatóságot. Az országon belüli területi relációban alapvetően kell a fejlesztésekben megjeleníteni a megyehatáron átnyúló kapcsolatokat, azok közös elemeinek egyeztetését. Különösen érvényes ez Veszprém és Vas megyére, mert itt érintkeznek a hátrányos helyzetű települések, településhalmazok, így a fejlesztés hatékonysága növekedhet az összehangolással.

Idézet a megyei programból:

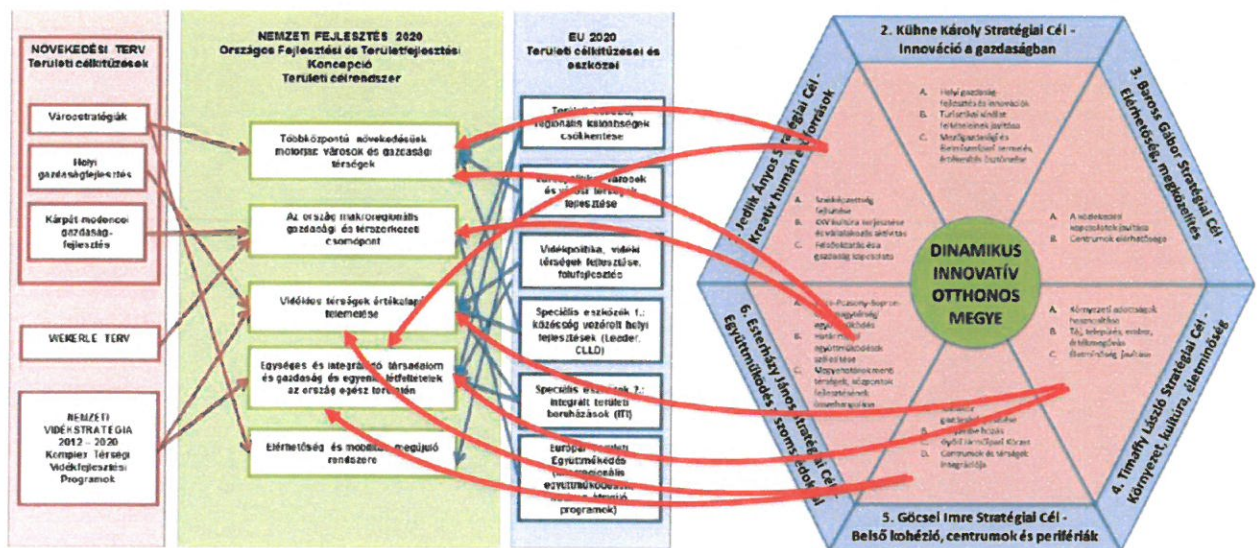
„...A területfejlesztésben érvényesülnie kell a programozás és a területiség elvének, ami megjelenik az Integrált Területi Beruházás (ITI) és a Közösség-vezérelt Helyi Fejlesztés (CLLD) rendszerében. A fejlesztési megoldások, - amelyek a különböző megyei és országos programokból merítenek, azok forrásainak felhasználásával, komplex módon, egymást erősítve valósulnak meg - megjelennek a megyei területfejlesztési koncepcióban, különösen annak térségi dimenziójában...”

Elmondható, hogy a TOP és Ágazati OP-k egymást erősítő és az eredeti tervek szerinti integrációs lehetőségek nem elég hangsúlyosak, továbbá a források felhasználásánál is késéssel számolhatunk. A területfejlesztés elvei között érvényesítendő az esélyegyenlőség, ami a különféle, döntően hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, közösségek (esetenként települések) helyzetbe hozását, képességeinek, adottságainak növelését, de egyben a fejlesztéseikhez szükséges szakszerű, alapos információellátást jelenti, s annak biztosítását, hogy alkalmasak legyenek saját érdekeiket megvédeni, szervezeti rendszereiket működtetni. Ehhez szükség van a megyei területfejlesztési tervnek a megfelelő szintű, folyamatos propagálására a helyi médiákban és a középiskolákban is. A megyei koncepció és a program Győr és Sopron megyei jogú városokkal partnerségben, a megyei és a regionális területfejlesztési konzultációs fórummal, valamint a szomszédos bel és külföldi megyékkel egyeztetve került kidolgozásra. A megyei önkormányzati hivatal számos szakmai és térségi egyeztető fórumot szervezett. Ezen a rendezvényeken a hivatal és a tervezők konzultációs lehetőséget biztosítottak az érdeklődők számára.

1.1. Konkrét hivatkozás

A Győr-Moson-Sopron megyei fejlesztési dokumentumok a készítés során figyelemmel voltak az OFTK-ra, mely a koncepcióban 10 helyen, a programban 4 helyen és az ITP dokumentumban 7 helyen tesz konkrét említést.

Az alábbi ábra összefoglalóan mutatja be a megyei célrendszer és az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció koherenciáját.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció célrendszerének kapcsolata az uniós és hazai célkitűzésekkel

Győr-Moson-Sopron megyei stratégiai célrendszere

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) speciális területi céljait a megyei koncepció illeszkedik. A megye jelentős szerepet játszik az ország gazdaságában, de a

makroregionális térszerkezet alakításában is, hiszen meghatározó együttműködés-hordozó a középeurópai nagyközpontokkal (Bécs, Pozsony), illetve számos alközponttal, s maga is részese ezen szerveződő nagytérség alakításának. Nagyvárosai ezen nagyrégió alközpontjaiként működnek, s a fejlesztésekkel éppen azt kívánjuk szolgálni, hogy egyediségük, specialitásuk feltételei még karakteresebben megjelenjenek, s ezzel makroregionális folyamatok integrálóivá váljanak.

1.2.Releváns tervek

Jövőképek kapcsolódásai:

Mindkét jövőképben megjelenik a vonzó gazdasági környezet, a dinamikus és innovatív gazdaság. A megyei koncepció stabil életkörülményeket, otthonot kíván biztosítani a megyében élőknek, akik magasan képzettek és kreatívak, az OFTK a népesség és közösségek gyarapodását emeli ki. A megyei jövőképben a természeti, táji és települési értékek megóvása, azok folyamatos fejlesztése fogalmazódik meg, míg az OFTK a természeti erőforrások stratégiai hasznosítását tartja fontos jövőbeni elérendő állapotnak. A megyei koncepció sokszínű határon átnyúló kapcsolatokat céloz meg, míg az OFTK kiegyenlített térszerkezetet. Ezzel összhangban a megye 2030-ra szeretné megújítani a nagyvárosok térszervező funkcióit és integrálni a vidéki térségeket.

Stratégiai célok:

A stratégiai céloknál is összhangot találhatunk a két dokumentum között:

Gy-M-S koncepció	OFTK
A gazdaságszerkezet folyamatos megújítását szolgáló humán erőforrás fejlesztés	Értéktermelő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
A településhálózat és infrastrukturális rendszerek adottságainak bővítése a környezeti állapotok megóvásával	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
A megye belső kohéziójának és interregionális kapcsolatainak erősítése	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

Specifikus célok:

OFTK SPECIFIKUS TEMATIKUS CÉLOK	MEGYEI CÉLOK		
1. Versenyképes, innovatív gazdaság	Jedlik	Künhe	Göcsei
2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	Künhe	Timaffy	Göcsei
3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás	Künhe	Timaffy	Göcsei
4. Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I I	Jedlik	Künhe	
5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom	Timaffy		
6. Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	Esterházy		
7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme	Timaffy		

1.3. OFTK-ból nem levezethető helyi területfejlesztési döntések

A megyei fejlesztések minden tekintetben levezethetők az OFTK-ból. Tekintettel arra, hogy az OFTK nem csupán területfejlesztési, hanem szakpolitikai fejlesztési dokumentum is, így nem lehet olyan helyi fejlesztési tervet, programot, projektet találni, amelyik ne lenne levezethető az OFTK-ból.

2. Beszámoló az OFTK területi célok saját intézkedési körben történt megvalósulásáról

A 2014.01.03-án hatályba lépett OFTK új szemléletet képvisel a területfejlesztés megváltozott szerepéhez igazodva egy átfogó dokumentum, mely egyértelmű irányokat fogalmaz meg. A megyét érintő OFTK érvényesülésének vizsgálatát a megadott 3 szempontból és az OFTK térségtípusainak érvényesülése szempontjából állítottuk össze. A vizsgálat a megyei tervdokumentumokon túl a releváns egyéb, területfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységekre, döntésekre is kiterjednek.

Releváns vizsgált tervdokumentumok:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési koncepció
- Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési program
- Győr-Moson-Sopron Megyei Integrált Területi Program

Megyei tervdokumentumok:

A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat elkészítette, megvitatta és elfogadta megye területfejlesztési koncepcióját, valamint a 2014-2020-as uniós finanszírozású időszakra vonatkozó megyei területfejlesztési programot.

A megyei területfejlesztési program elfogadásának előfeltételei teljesültek, ugyanis

- a dokumentum összhangban van az 1/2013. (I. 3.) OGY határozattal elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval;
- rendelkezésre állnak Győr és Sopron megyei jogú városok egyetértő határozatai;
- megérkezett a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter 2014. július 23-án kelt állásfoglalása, amely a dokumentumot tartalmi és formai szempontból megfelelőnek minősítette.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés a

- területfejlesztési koncepciót megalapozó **helyzetfeltárást** a 2012. november 23-ai ülésén, a 79/2012 (XI. 23.) KH számú határozattal
- a megyei területfejlesztési **koncepciót** a 2014. február 14-ei ülésén, a 2/2014. (II. 14.) KH számú határozatával
- Győr-Moson-Sopron megyei területfejlesztési **programját** (Stratégiai program, Operatív program) a 2014. szeptember 26-ai ülésén egyhangú döntéssel, a 60/2014 (IX.26.) számú közgyűlési határozattal elfogadta.

A megye saját területfejlesztési dokumentumai -köztük az ITP kidolgozása során – tekintettel volt az OFTK készülő és elfogadott dokumentumra, továbbá az egyes ágazatok hazai fejlesztési dokumentumaira, valamint a szaktárcák gondozásában alakuló uniós ágazati OP-kra. Azaz a megyei területfejlesztési dokumentumokra alapozva és a központi elvárásoknak megfelelően, a Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz és az ágazati operatív programokhoz kapcsolódó

dokumentumként kidolgozásra került az **Integrált Területi Program** is. 1562/2015.(VIII. 12.) Korm. határozat keretében került Győr – Moson – Sopron megye integrált területi programja elfogadásra.

Egyéb megyét érintő tervdokumentumok:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése rögzíti a megyei önkormányzatok feladatait. E szerint a megyei önkormányzat területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 13. §-a sorolja fel a vidékfejlesztés tárgykörben ellátandó konkrét megyei feladatokat, többek között, hogy egyetértési jogkört gyakorol a vidékfejlesztési stratégiák, akciók jóváhagyását megelőzően.

Szigetköz – Mosoni-sík LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Az Alpokalja-Fertő táj Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Pannónia Kincse LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia

Rábaköz Vidékfejlesztési Egyesület LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiája 2014-2020

Példaként néhány a megyében kiemelt jelentőségű tervdokumentum:

Fertő-táj Stratégia

Kistérségi dokumentumok

Megyei mellékúthálózat-fejlesztési terve

Megyei energia stratégia

Megyei Környezetvédelmi terv

2.1. Általános területpolitikai elképzelések

Jövőkép: Győr-Moson-Sopron a dinamikus, innovatív és otthonos **(DIÓ)** megye

Győr-Moson-Sopron megye

- a dinamikus és innovatív gazdaságával,
- a magasan képzett és kreatív humán tőkeállományával,
- sokszínű határon átnyúló kapcsolataival,
- a természeti, kulturális, táji és települési értékek megóvásával, azok folyamatos fejlesztésével

stabil életkörülményeket, otthonot kíván biztosítani az itt élőknek.

2.1.1. OFTK 3.1.2 fejezete

A fejezetben meghatározott hatékonyabb, a hazai sajátosságokra épülő fejlődést szolgáló 9 térszerkezeti megközelítés mindegyike fellelhető megyénkben is, eltérő területi lefedettséggel.

Elmondható, hogy Győr-Moson-Sopron megye földrajzi helyzete geopolitikai és gazdasági szempontok szerint egyaránt kimondottan kedvező, az ország legjobban pozicionált megyéjének tekinthető. A kelet-közép-európai térségfejlődést képviselő magterületekkel közvetlenül érintkezik, hiszen a Bécs-Brno-Pozsony-Győr innovációs magterület, amely kitarat egészen Budapestig, új nagytérségi fejlődési zónának tekinthető.

A jövőkép meghatározó eleme, hogy folytatódjék a nagyvárosok (Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár) térszervező funkcióinak megújítása, s ezzel a települési agglomerációk teljesebb kiépülése, amelyben már jelenjen meg az egyes gazdasági funkciók kihelyezése is, s ezzel a környezeti terhelés, a területfelhasználás arányosabb megvalósítása. A megye nagyvárosainak sajátos elhelyezkedése miatt - az európai integrációs folyamatok ütemes gyorsulása következtében - a térségi hatások az országhatáron túlra is kiterjednek, amely megköveteli a fejlesztések nemzetközi szintű összehangolását.

A megye belső tereinek, a vidéki térségeknek a teljesebb integrálása a 2030-ig tartó időszak meghatározó feladata. A Rábaköz, a Répce mente, a Tóköz, a Sokoró-alja, a Bakony-alja térsége értékes természeti és környezeti, de egyben mezőgazdasági kultúrával is rendelkezik, amelyeknek hasznosítása, s egyben megújítása a megyei fejlesztéspolitika kiemelt célkitűzése.

Szintén meghatározó feladat a kisvárosok határozottabb funkcióalakítása, azok gazdasági bázisainak megerősítése, a vidékükkel való jobb kapcsolatok sokoldalúbb megteremtése, a helyi termelési bázisok támogatása, azok korszerűsítése, a meglévő értékek megóvása és azok fokozott bekapcsolása az országos és országhatáron túli hálózatokba, ezáltal segítve a megye vidéki térségeinek felzárkózását.

A megye településhálózatának szerkezete a jövőben nem változik (kivéve a pozsonyi agglomeráció terjeszkedését), annak szerkezete kialakult.

2.1.2. OFTK 3.1.8 fejezete

A megye kapcsolódik mind közúti (elsősorban az M1-es autópálya), mind a vasút révén a nemzetközi közlekedési útvonalakhoz. A megye M1-es fejlesztése (háromsávositás) kiemelt prioritást élvez. Elmondható, hogy itt haladnak keresztül a hazánkat (valamint Kelet-Európát és a Balkánt) Közép- és Nyugat-Európával összekötő útvonalak. Az Európai Unió 2004-ben történt bővítésével pedig egyre jobban felértékelődött a megyét átszelő észak-déli, a Baltikumot az Adria-térséggel összekötő E65 jelű útvonal (a 86-os főút) is, amelynek nemzetközi tehergépjármű-forgalma drasztikusan megnövekedett. 2016. évben átadásra került az M85-ös, mely régóta nagy probléma volt megyénkben. A vasúti rendszerben a Győr-Sopron vonal kihasználtsága maximális, ennek kétvágányosítása már tervben van, illetve további rehabilitációk várhatók a térség vasúti vonalain (Porpác-Csorna-Mosonszolnok és a Szombathely-Zalaszentiván szakasz).

A megyeszékhely kapcsolata a többi európai gazdasági központtal különösen kiemelkedő.

A Győri Nemzetközi Ipari Park bővítési területén került kialakításra 2013-ban az Audi új győri gyárához kapcsolódó logisztikai park, amelyben a csarnokok, tárolók és előtetők összterülete 74 ezer négyzetméter volt és azóta már új üzemmellel bővült. A járműgyártás erős koncentrációja figyelhető meg. A járműipari központok a szervezettebb összeköttetését segítik elő, új közlekedési hálózati kapcsolatokkal, illetve segítik Győrnek, mint a közép-európai járműipari centrumnak a teljesebb kiépülését.

A megye kedvező turisztikai vonzerőkkel rendelkezik: megfelelő klimatikus, műemléki adottságok, természeti környezet, gyógy- és termálvizek, kulturális élet gazdagsága.

Megállapított tény, hogy Győr-Moson-Sopron megye közlekedési hálózata nem követte a megye dinamikus fejlődését, mely akadályozza a gazdasági fejlődést és a megyei életkörülményeket is. A közlekedési hálózatok a megyében leterheltek, minőségük nem megfelelő, elmaradott. A kistérségi települések kapcsolata nem megfelelő, közösségi közlekedéssel nehéz és időigényes eljutni egyik kistérségi városból a másikba.

A légi közlekedés területén a megyében öt sport és kereskedelmi repülőtér üzemel. Kimagasló ezek közül a Péri Repülőtér, melynek komplett fejlesztése 2013-ban megtörtént, így lehetőség nyílt a nemzetközi légiforgalomba történő bekapcsolódásra.

A vízi közlekedés 2 részre bontható. A szállítási feladatok tekintetében a megyében a Duna tekinthető gyakorlati szempontból hasznos vízi útnak, mely a Helsinki közlekedési folyosóhoz tartozik.

A beszállítói hálózatok ösztönzésének alakulásánál meg kell említeni, hogy látványos fejlesztések történtek a gönyői kikötő területén, mely nemzetközi normáknak megfelelő létesítményként az elmúlt években egyre több vállalkozás érdeklődését kelti fel. A kikötő körül már megindult egy

logisztikai ipari park kialakítása, melynek fejlődését segítheti a kikötő elkészült vasúti bekötése is. A soproni logisztikai központ lelke a GYSEV által üzemeltetett kombi-terminál, mely nem csak a térség, de az ország egyik legjelentősebb vasúti-közúti átrakó állomása. A logisztikai központ emellett lehetőséget kínál további cégek, elsősorban a szállítmányozás által érintett multinacionális vállalkozások letelepedésére is.

A turisztikai és szabadidős tevékenység jellemzően a Rábán, a Mosoni-Dunán és a Fertő-tavon történik. Az OFTK-ban meghatározott (3.18.1) fejlesztéspolitikai feladatok mindegyike nagyon sürgető fejlesztések a megyénk számára is. A határ menti kapcsolatok további erősítéséhez járulhat hozzá a Dunakiliti gyalogos-kerékpáros híd megépítése.

A megye az Országos Kerékpáros Törzshálózat elemeiként kijelölt 40 térségi jelentőségű kerékpárútvonal közül négy érinti a megyét. A megyei kerékpárutak jórészt a Szigetközben, a Fertőtónál, illetve az osztrák határ mentén épültek ki turisztikai céllal. A kerékpáros közlekedést kiszolgáló háttér-infrastruktúrák csak elszórtan találhatók meg a megyében, hálózatba nem szerveződnek. A megye Lead partnerségében benyújtott Interreg pályázat (SacraVelo), szakrális hálózata megvalósulhat, mely 4 megyére terjed ki (Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Pozsony, Nagyszombat) Kedvezőtlen továbbá, hogy az EuroVelo6 megvalósításáról annak ellenére, hogy Kormányhatározatban szerepel, nincs információnk a pontos kivitelezésről.

A Programunkban is szerepel, hogy szükségszerű 2030-ig a megye belső közlekedési és szállítási kapcsolatai teljesen megújuljanak, olyan rendszerek, hálózatok és csomópontok jöjjenek létre, amelyek

egyrészt biztosítják a nagyvárosok gyors összeköttetését, azok teljesebb integrálódását a szomszédos hazai és országhatáron túli nagyközpontok irányába;

másrészt javítják a megye belső térségei, kisvárosai, települései egymás közötti kapcsolatának, közlekedési feltártságának minőségét, a térségi szintű hálózatokkal, rendszerekkel.

2.1.3. OFTK 3.1.9 fejezete (térszerkezeti és térhasználati elvek)

A megyét több térszerkezeti vonal osztja fel, melyek befolyásolják a településhálózat fejlődését:

1. a Budapest-Bécs innovációs tengely;
2. a Győr-(Fertő-mente) Sopron potenciális innovációs tengely;
3. a 85-ös úttól délre a megyehatár mentén húzódó sáv belső periféria jellegű.

A megye térszerkezetében kettősség figyelhető meg. A nagyvárosok és azok környezete kimondottan fejlett, mivel a gazdasági potenciál itt koncentrálódik, de még nem alakult ki a nagyközpontok és vonzáskörzetük összehangolt fejlesztése, így az erőforrások megoszlanak, azok koncentrációja kevésbé érvényesül. Ellenpontként áll a megye középső része, a Rábaköz, valamint néhány, a centrumoktól távolabb lévő mikro térség (Tóköz, Bakonyalja, Sokoró vidéke, Répce mente), ahol a hátrányos helyzet a jellemző, a gazdasági funkciók hiányosak, a népesség elöregedése megindult, a települések kapcsolata a központokkal gyenge, maguk a települések is fokozatosan leépülnek.

A megye a különbségek enyhítésére élt a lehetőséggel és a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett járások besorolási lehetőséget kihasználva a Pannonhalmi, Csorna és Kapuvári járásoknál kezdeményezte a hátrányos helyzetű besorolást.

A megyében számos védendő természeti érték van jelen és a természetmegőrző gazdálkodás és a természeti értékek bemutatása, az optimális erőforrás kihasználása fontos.

Tájfenntartó mezőgazdaság, mezőgazdasági termőterületeknél a megyénkben 4 Leader csoport működik, akik a vidékfejlesztési feladataikat ezek területen is kifejtik. Kiemelhetőek például a megyei borvidékek.

Erdőterületek és az ásványkincs-gazdálkodás térségi szemléletben bekezdésekhez elmondható, hogy a megyei programozás során érintve lettek, így a koncepcióban részletes leírás található.

Az alternatív energia-hasznosítás prioritást élvez megyénkben is és a globális felmelegedés hatásait kiemelten kezeljük.

Megyének az ipari potenciálja mellett rendkívül kedvező mezőgazdasági adottságai is vannak. Ezeket nem képes teljes mértékben hasznosítani, sőt egyre több mezőgazdasági üzem, élelmiszeripari vállalkozás roppan meg, esik ki a piacról. A mezőgazdasági potenciál megtartása és fejlesztése alapvető nemzetgazdasági érdek, s ez a megyében még határozottabban jelentkezik. A helyi élelmiszergazdaság fellendülése gazdasági, szociális és fenntarthatósági előnyei révén hosszú távon hozzájárul a sikeres vidékfejlesztéshez.

A környezeti adottságok szintén értékesek a megyében, ennek védelmi és értékmegóvási intézményei jól működnek, de változatlanul megoldatlan a Duna vízellátása, a Szigetköz stabil, hosszú távon garantált természeti környezetének biztonsága.

Jövőbeni cél, hogy a megyénkben meglévő és jól működő Naturparkok száma bővüljön (Szigetköz).

Aktuális problémaként jelenik meg a szigetközben a hódállományának növekedése és az általuk okozott károk, mely azonnali beavatkozást irányoznak elő.

A kulturális örökség védelme és a turisztikai értékek és adottságok is részletesen bemutatásra kerültek a megye stratégiai programjában (TDM).

A megyében kimagaslóan jelentős a történelmi, műemléki értékekkel rendelkező települések száma, két világörökségi hellyel és két rendkívül gazdag kulturális kínálatú megyei jogú várossal is büszkélkedhetünk. Ezen értékek jelentős turisztikai vonzást gyakorolnak, ugyanakkor fenntartásuk, megóvásuk erőforrásokat von el más szükségszerű fejlesztésektől. Kiemelt támogatást kívánnak meg a műemlékekben, történelmi emlékekben gazdag helyek, azért hogy a nemzeti értékeinket színvonalasan bemutathassák, egyben képesek legyenek azokat megóvni.

2.2. Az OFTK Győr-Moson-Sopron megyére vonatkozó fejlesztési elképzelései (4. fejezet)

A vizsgált fejlesztési dokumentumok összhangban állnak a 4. fejezetben leírt pozicionálás és fejlesztési irányok leírásában. Az esetleges kiegészítést, aktualizálást későbbiekben fogalmazzuk meg. A megye az OFTK elfogadását követően is számos nagytérségi, valamint megye- és országhatáron túlnyúló projekt generálásában vett részt, illetve figyelemmel kísért több ilyen fejlesztést.

A teljesség igénye nélkül néhány fontosabb kiemelt, a megyét érintő fejlesztés:

- Közlekedésfejlesztés: gyorsforgalmi utak (a már megvalósult M85 Győr-Csorna és M86 Csorna-Szombathely szakaszok mellett az előkészített M85 Csorna-Sopron-országhatár, M15; főutak (813 Győr-Keleti elkerülő, a már megvalósult 2 üteme után a 3. ütemének kivitelezése, 83 főút Pápa-Győr szakasz 2X2 sávós főúti fejlesztése, stb.), Győr-Nagyszombat kapcsolat (Vámosszabadi-Medvei híd), határmetszési pontos sűrítése (Dunakiliti-Doborgaz dunahíd és kerékpárút, Rajka-Németjárfalu, Sopron/Fertőrákos-Szentmargit-bánya, Várbalog-Féltorony, Zsira-Locsmánd közútak.); Győr-Gönyű kikötő bővítése a kapcsolódó acélipari üzem létesítésével együtt.
- Vízgazdálkodási projektek: Mosoni-Duna torkolati műtárgya
- turisztikai fejlesztések (SacraVelo-kerékpáros zárandokutak, Zsinagóga projekt, EuroVelo6; EuroVelo13, Győr-Pannonhalma (Balaton) kerékpárút, Fertő-Balaton kerékpáros útvonal, kastélyprogram, termálvíz bázis, stb.)

A fentiek tükrében - lehetőség szerint február végére - módosítási javaslatot tervezünk megfogalmazni az OFTK megyei lapjához.

2.3. Az OFTK térségtípusai

Az OFTK ide vonatkozó részei, ami átfogó fejlesztéseket (vidékpolitika) határoz meg összhangban van a megyei dokumentumokkal, de megyénknek nincs olyan speciális problémákkal rendelkező térsége, mely külön leírást kapna az OFTK-ban. A 3.1.5.4; 3.1.6; és 3.1.7. fejezetek releváns részei megjelennek a megyei programdokumentumainkban is.

GYMS SP célkitűzései: A térszerkezet fejlesztésére vonatkozó beavatkozásokat elsősorban a 3. prioritás Elérhetőség, megközelítés B1. A közlekedési kapcsolatok javítása és a B2. A centrum elérhetősége, valamint a 5. prioritás Belső kohézió, centrumok és perifériák programok tartalmazzák. A megyénkben működő 4 Leader közösség lehetőségeihez képest képviselik a helyi problémákat. A TOP kiírásoknál a területi specifikum mellékletek (TSM) tartalmazzák azon többletpontok megszerzésének lehetőségét, mely a különböző térségtípusoknál megszerezhető.

3. Megye területfejlesztési tevékenységhez kapcsolódó (saját hatáskörű) döntések:

A területfejlesztési tervezés során Győr-Moson-Sopron megye az alábbi célokat határozta meg:

Specifikus célok

1. Jedlik Ányos Specifikus Fejlesztési Cél – Kreatív humán erőforrások
2. Kühne Károly Specifikus Fejlesztési Cél – Innováció a gazdaságban
3. Baross Gábor Specifikus Fejlesztési Cél – Elérhetőség, megközelítés
4. Timaffy László Specifikus Fejlesztési Cél – Környezet, kultúra és életminőség
5. Göcsei Imre Specifikus Fejlesztési Cél – Belső kohézió, centrumok és perifériák
6. Esterházy János Specifikus Fejlesztési Cél – Együttműködés a szomszédokkal

Területi célok (A hét járás helyzete és fejlesztési irányai)

Csornai járás: Megújítandó agrártérség

Fejlesztési irány: Környezetbarát agrárvertikum, versenyképes élelmiszeripar térségi együttműködéssel

Győri járás: A funkcionális nagyvárosi térség magterülete

Fejlesztési irány: Innovatív és élhető agglomerációs térség

Kapuvár járás: A Rábaköz szíve

Fejlesztési irány: Megélhetést nyújtó föld, speciális, tájhoz kapcsolódó termékek

Mosonmagyaróvári járás: Dinamikus határtérség

Fejlesztési irány: A két főváros vonzásában önálló arculatú térség

Pannonhalmi járás: A nagyváros árnyékában

Fejlesztési irány: Egyedi értékek és minőségi élettér, integrálódás a nagyvárosi térséghez

Soproni járás: Alpokalja-Fertő-táj

Fejlesztési irány: Turizmus megújítása az értékes tájban és településrendszerben

Téti járás: Periférikus helyzet mérséklése

Fejlesztési irány: Kisvárosi funkciók erősítésével a térségi kohézió alakítása

Önkormányzati együttműködések:

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvény felhatalmazása alapján a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés és a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés (az alapító megyei területfejlesztési tanácsok jogutódjaként) a 2006-ban létrehozott „Szigetköz – Felső-Duna mente” Térségi Fejlesztési Tanács működik megyénkben. Működési területe 33 települést foglal magába.
Centrope
EGTC Rába-Duna Vág

TOP területi szempontú értékelési szempontjai:

Az NGM útmutatásai alapján az értékelési szempontokat a megyei programból levezetve határoztuk meg. A kiválasztás kritériuma a megye területfejlesztési programjához (azon belül a releváns prioritásokhoz) és az adott témában megjelenített indikátorokhoz való hozzájáruláshoz lett igazítva. Minden felhívásban megjelennek, de minden esetben az adott témára igazítva, átfogalmazva, konkretizálva.

A kiválasztás kritériuma a megye területfejlesztési programjához és az adott témában megjelenített indikátorokhoz való hozzájárulás minden felhívásban megjelenítettük.

Figyelemmel vagyunk a projektek esetében arra, hogy

- *hozzájárul-e a belső területi kiegyenlítődéshez*
- *hozzájárul-e a gazdasági növekedéshez*

Decentralizált források allokációja:

RFÜ-s jogutódlásból származó feladatokat átvette a megye, melyeket hiánytalanul elvégzett és lezárt. Tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a megyei települések messzemenőig ezt a támogatási konstrukciót tartják optimálisnak.

Folyamatban lévő fejlesztési kezdeményezések, például: az OFTK-t érintő jogszabályváltozás, jelentősebb beruházás, térségi területfejlesztési célú szervezet, társulás, tanács létrehozása érdekében.

Jelenleg nincs.

SacraVelo

Értéktár

Direct megyei iroda

Klímastratégia

Megyei energia (ház)

4. A térségre vonatkozó OFTK fejezet/pont/bekezdés aktualizálása, szövegszerű javaslatok a módosításra, kiegészítésre

Győr-Moson-Sopron megye és a megyei települések részéről érkezett az OFTK szintű térségi jelentőségű fejlesztési elképzelések az alábbiak:

- 1.3.3 fejezet (Migráció)

A leírás aktualizálása jelentőséggel bír, mely megyénket is a határ miatt súlyosan érinti (pl: Vámoszabadi, Hegyeshalom).

- 28. ábra

A térkép csupán kettő magas arányú roma népességgel rendelkező települést jelöl GyMS megyében. A nyugatibb települést feltehetően nem jó helyen jelölte a tervező (amennyiben ugyanis Iván községről van szó, akkor a barna pontot el kell mozdítani ÉK-i irányba)

- a 34. ábra:

Funkcionális térségek/az ábrán javítandó a szigetközi terület is kék sávozásra (Turisztikai funkciójú területek)

- a 44. ábrán

a Győr északi irányt mindenképp ábrázolni szükséges

- a 45. ábrán

A sávozások és a jelmagyarázat olyan vastagok és tág fogalmak, hogy információ közlésére alig alkalmas

- Mosonmagyaróvár és a Szigetközi települések közös fejlesztési elképzelési:
  - Szigetközi Natúrpark, majd később Szigetközi Nemzeti Park kezdeményezés
  - kerékpáros, - vízi és ökoturizmus hálózati infrastruktúrájának (kerékpárutak, vízi létesítmények, látogatócentrumok) kiépítése
- Fertőszentmiklós - Celldömölk vasút vonal visszaállítása
- Rábacsécsény község részéről a KEHOP-2.2.2-15-2016-00074 azonosító számú „Rábacsécsény Község szennyvíztisztításának korszerűsítése” című projekt került beadásra. (Érintett települések: Kóny, Enese, Mérges, Rábacsécsény, Rábaszenthály, Kisbabet, Bodonhely, Bágyogszovát)
- Bősárkány-Dör szennyvízcsatorna beruházás és szennyvíztelep fejlesztés
- A Duna és mellékfolyóira alapozott fenntartható turisztikai infrastruktúrafejlesztések (Interreg projekt: kikötők, sóják, kiemelők)
- A határon átnyúló kerékpáros zárandokutak kialakítását célzó SacraVelo projekt (Interreg)
- Gyalogos-kerékpáros híd építés Doborgaz-Dunakiliti között
- Közlekedésfejlesztés a Rajka-Pozsony 801-es járat útvonalának kiegészítésével Dunakilitin-Feketeerdőn keresztül Mosonmagyaróvárig.
- Vízi túrák lehetőségeinek bővítése a túrázók igényeinek fokozottabb kielégítésére az Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése (GINOP) pályázat keretében
- Kerékpárút építése Fertőd és Fertőendréd bel és külterületein (Fertőtáj és a Rábaköz településeinek kerékpáros összeköttetése megvalósulhatna)
- Az 1401. számú út kiváltása céljából az alsó-szigetközi településeket elkerülő út építését és ameddig ez nem történik meg, a meglévő úttest pályájának mielőbbi javítását, szélesítését a balesetveszély megelőzése érdekében (Dunaszegetől-Győrig elkerülő út)
- Mosonmagyaróvár – Jánossomorja – országhatár kerékpárút megépítése

- *Kisfalud önkormányzata tervezi, hogy a település Északi részén haladó „régí kapuvári” utat -, ami külterületen található,- felújítja. A hrsz. 0208, 0225 számon nyilvántartott út a '70-es években vesztette el szerepét, pedig korábban az országos közúthálózat részeként működött (8608-as sz. út egy szakasza volt): Kisfalud települést északi irányban kötötte be a 8611-es sz. Kapuvár – Beled – Celldömölk útszakaszra. (rövidebb összeköttetést biztosít Kapuvár és Sopron irányába)*
  - *Öttevény-Kunsziget kerékpárút*
  - *Győr-Abda-Kunsziget külterületi utak*
  - *telek kialakítások (önkormányzati)-munkaerő letelepedés céljából*
  - *energetikai fejlesztések (közintézményeken)*
  - *Kunsziget 59 °C fokos gyógyjellegű vizet adó termálkút és kapcsolódó területek hasznosítása*
  - *Klímaváltozás: szélerőmű park létesítése*
  - *Világörökségi helyszín: Római Birodalom határa (a Limes) –Kunsziget*
  - *Szabadidő, sportlétesítmények továbbfejlesztése (Kunsziget)*
  - *Szakraális értékek (európai hírű Jézuskeresés és a Szent Antal zarándokút)- Kunsziget*
  - *Lébény: Kerékpárút építése:*
  - *Turisztikai aspektus: Összekötés az EuroVelo (=szigetközi) kerékpárutat a D-i irányba eső településekkel.*
  - *Munkába járást elősegítő aspektus: Meglévő kerékpárutunk (Győrtől Abdáig) kiépítésének folytatása Öttevényig, majd tovább: Mosonszentmiklós, Lébény irányba. (E három település kb. 9.000 embert jelent)*
  - *Tényő - térségi jelentőségű turisztikai elképzelés:*
  - *A Győr közeli Sokoró-vidék komoly turisztikai lehetőséget tudna nyújtani a Tényő körüli településeknek (Győrszemere, Felpéc, Kajárpéc, Sokorópátka, Győrújbarát) a környező dombok turista útjainak, kerékpáros kirándulások számára alkalmassá tételével . Erdei pihenő helyek kialakításával, a településeken létrehozott bemutató termek megnyitásával (helyi termékek gasztronómia, kézműves ipar stb.), az adott falu történelmi emlékhelyeinek bemutatásával.*
  - *Banai szennyvíztisztító bővítése*
  - *Cuhai Bakony-ér mederkostrás*
  - *Bőny belvízelvezető rendszer megépítése*
  - *Babót-Fő u. aszfaltozása az M85-ös főúttal*
  - *Kerékpárút kiépítése Babót-Kapuvár között*
  - *Szennyvíz agglomeráció amelynek Csáfordjánosfa a központja*
  - *Ivóvíz javító program amiben Csáfordjánosfa és Csér község szerepel*
- Kapuvár város és térsége legfontosabb prioritásai*
- *Egy a szolgáltatói városi vízióknak megfelelően a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan az alábbi – a területfejlesztéssel szoros kölcsönhatásban lévő – prioritásokkal számol a település:*
  - *A foglalkoztatottsági szint növelése oly módon, hogy a meglévő szakképzetlen munkaerő álláshoz jusson a településen, továbbá annak elősegítése, hogy az ingázó munkavállalók helyben kapjanak munkalehetőséget. Ezen cél elérése a jelenleg már futó „Foglalkoztatási Paktum Kapuvár Város Gazdaságfejlesztéséért” című projekt keretében biztosított.*
  - *Gazdaságfejlesztési projektek megvalósítása különösen azokon a területeken, amelyek a szolgáltatások bővítését teszik lehetővé (termálfejlesztés, gyógy- és egészségturisztikai beruházások: Kapuvár Medical Wellness Központ). A fejlesztés a város és a városkörnyék vállalkozásai, szálláshely és vendéglátó szolgáltatásai számára kínál együttműködési lehetőségeket.*
  - *A vállalkozások működési környezetének fejlesztése: Ipari Park továbbfejlesztése, Inkubátorház bővítése, innovációs műhelyek (Kapuvári Innovációs és Kompetencia Központ) létrehozásának segítése.*

- *A gazdaságfejlesztés fenntarthatóságának, az ökológiai, az energetikai szempontokat figyelembe vevő gazdálkodás térnyerésének serkentése, a város vállalkozásainak ez irányú segítése, a „zöld város”, „zöld térség” koncepció kiteljesítése. Ezen prioritás mentén a város térségi együttműködéssel az elmúlt években megvalósított egy beruházást, amelynek eredményeként elkészült a Rábaköz első elektromos töltőállomása.*
- *A térség mezőgazdasági háttérre alapozva a város érdekelt egy mezőgazdasági helyi termék logisztikai központ létrehozásában. A tervezett projekt főbb elemei a térség gazdasági szereplői számára lehetőséget nyújt a vertikális ágazat fejlesztésére:*
  - *rábaközi zöldség és gyümölcsprogram*
  - *rábaközi sertésprogram*
  - *manufakturális élelmiszertermelés fejlesztése*
  - *helyi termékpiac kialakítása*
- *Egyéb információk*
- *Kapuvár város a tájegység nagy részét magában foglaló Rábaköz Vidékfejlesztési Egyesület székhelye. A város és az egyesület az elmúlt években számos olyan projektet valósított meg, amely mértékadó a tájegység területfejlesztése vonatkozásában. Ennek keretében elkészültek a térség releváns fejlesztési dokumentumai:*
  - *Rábaköz turizmusfejlesztési stratégiája*
  - *Rábaköz marketingstratégiája*
  - *A Rábaköz ökoprogramja*
  - *A Rábaköz vidékfejlesztési stratégiája*
  - *A fentiek és Kapuvár város fejlesztési dokumentumai jól illeszkednek az OFTK fejlesztési prioritásaihoz, megteremtve a lehetőséget a területfejlesztés szinergiahatásainak kiaknázására.*

5. Összefoglalva

Győr-Moson-Sopron megye fejlesztési dokumentumai jól illeszkednek az OFTK fejlesztési prioritásaihoz, megteremtve a lehetőséget a területfejlesztés szinergiahatásainak kiaknázására.

Az OFTK 2030-ig meghatározott Jövőkép foglalkozik a város és a vidék fejlesztésének fontosságával, melyhez a megyék szerepének további erősítését javasoljuk.

